

Kela

Kelan tietotilinpäättö

Vuosi 2021

Sisältö

Johdanto 3

Tervetuloa Kelan tietojen pariin! 3

Kela – yhteiskunnallisesti merkittävä tietotalo 4

Kelan keskeiset tietovarannot 5

Kansallinen ja kansainvälinen tiedonvaihto 6

Kansallinen tiedonvaihto hoidetaan Kelan keskitettyjen tiedonvaihtopalvelujen kautta 6

Etuustietoja vaihdetaan kansainvälisesti 7

Yhteinen tieto 8

Tutkimuspalvelut tuottaa ja tulkitsee tietoa 8

Kelan tilastot antavat tietoa sosiaaliturvasta 8

Kanta-palvelut - Suomen sote-digitalisaation kulmakivi 10

Omakanta on kansalaisen ikkuna omiin terveystietoihin 10

Kanta-palvelujen sote-tieto saadaan käyttöön Kanta-tietoalustan avulla 10

Kanta-palveluiden lukuja vuodelta 2021 11

Tietotoimintaa käytännössä 12

Kelassa tiedot ovat turvassa 13

Tunnuslukuja 14

Tervetuloa Kelan tietojen pariin!

Valtakunnallinen tieto on Kelan toiminnan ainutlaatuinen ja arvokas pääoma. Tiedon oikeellisuus, luotettavuus ja ajantasaisuus ovat toiminnan kulmakiviä.

Luet historiamme ensimmäistä koostetta tietotoiminnasta, tietotilinpäätöstä. Tieto yhdistää keskeisesti tehtäviämme. Käsittelemme tietoa niin sosiaaliturvan etuuspäätöksiä kuin Kanta-palveluja tuottaessamme. Tietotilinpäätöksen tarkoituksena on lisätä tietoa Kelasta yhteiskunnallisesti merkittävänä tiedon ja tietopalvelujen tuottajana.

Tietotoimintaamme esitellään avainlukujen ja konkreettisten, tiedonhallintaa kuvaavien esimerkkien avulla. Lisäksi esitellään keskeiset tietovarannot, tiedonvaihtoa sekä avataan digitaaliseen turvallisuuteen liittyviä vaatimuksia ja tehtäviä.

Tervetuloa tietojemme ja tietopalvelujemme pariin!

Kari-Pekka Mäki-Lohiluoma
Kelan johtaja

**Tiedolla johtaminen
edellyttää organisaatorajat
ylittävän, yhteisen
tietopohjan kehittämistä.**

Kela – yhteiskunnallisesti merkittävä tietotalo

Kehitämme tietotoimintaamme, jotta voimme tuottaa asiakkaillemme entistäkin parempia tietopalveluja sekä kasvattaa Kelan tietojen vaikuttavuutta ja merkitystä yhteiskunnassa.

Toimimme osana laajaa ekosysteemiä, jossa tietoa välitetään saumattomasti kymmenien eri toimijoiden välillä. Tieto mahdollistaa asiakkaan palvelun tarpeen mukaan ja oikea-aikaisesti.

Vastuullamme on kansallisesti ja kansainvälisesti-kin ainutlaatuisia tietovarantoja, joita vaalimme erityisen huolellisesti. Ammattimaisesti hoidettu tiedonhallinta, tietosuoja ja tietoturva ovat toimintamme perusta.

Kela on monipuolinen tietotalo, jonka laaja, tietoon perustuva palvelutoiminta ei useinkaan ole organisaation ulkopuolisten tiedossa. Hyödynnämme tietoa eri tavoin. Opastamme ja neuvomme sosiaaliturva-asioissa, teemme etuuspäätöksiä, tutkimme sosiaaliturvan ja palvelujemme toimivuutta, tuotamme kansallisia sosiaali- ja terveydenhuollon tietopalveluja, analysoimme dataa ja kehitämme tietojohtamista, vastaamme palveluihimme liittyvästä tilastoinnista sekä tietoaaineistojen tuottamisesta. Kehitämme toimintaamme laajasti tietoon perustuen.

Tietovarantomme ovat merkittäviä koko yhteiskunnan kannalta. Tiedon avulla analysoimme yhteiskunnan eri ilmiöitä ja muutosten vaikutusta niihin. Varmistamme

myös osaltamme yhteiskunnan vakautta hyödyntämällä tietoa sekä ihmisten toimeentulon turvaamisessa että tulevaisuuden ennakkoinnissa. Tuotamme lainsäädännön

Kelan tiedoilla tuetaan hyvinvointialueiden rakentamista.

valmistelun tueksi analyyseja, joiden perusteella voidaan arvioida muutosten kustannuksia ja vaikuttavuutta.

Haluamme tuottaa laadukasta palvelua sekä henkilö-että yhteisöasiakkaillemme. Tiedon ammattimaisella hyödyntämisellä saamme siitä hyödyn ja arvon. Kehitämme tietotoimintaamme, jotta voimme tuottaa asiakkaillemme entistäkin parempia tietopalveluja sekä kasvattaa Kelan tietojen vaikuttavuutta ja merkitystä yhteiskunnassa.

Valtakunnallinen tieto hyödyksi

Yksi strategisista tavoitteistamme on ”Valtakunnallinen tieto hyödyksi”. Haluamme tiedon avulla mahdollistaa vaikuttavia ratkaisuja kumppaneidemme kanssa tehtävään palvelutoimintaan ja tukea hyvinvointialueiden rakentamista. Asiakkaan asiointia helpotetaan tiedon liikkuvuudella ja hyödyntämisellä. Palvelujen suunnittelua ja palvelutoimintaa tuetaan Kelassa olevalla väestötason tiedolla. Tavoite kiteytyy yhteisen asiakkaan ja yhteisen tietopohjan ympärille.

Yhteistä asiakasta palvellaan tuomalla hänen kokonaispalvelunsa kannalta keskeisiä tietojaan saataville lainsäädännön sallimissa puitteissa. Parhaillaan kehitämme kaksisuuntaista tiedonvaihtoa yhteistyössä kuntien kanssa toimeentulotukeen liittyvissä tarpeissa. Palvelu laajenee vaiheittain.

Yhteistä tietopohjaa rakennetaan tiedon toissijaisen käytön¹ puolella mm. tarjoamalla hyvinvointialueille ja kunnille tietoa väestön saamista etuuksista ja palveluista.

Käynnissä olevilla kehitystoimilla parannamme tietotuotteidemme löydettävyyttä, saatavuutta ja vaikutta-

vuutta. Asiakkaan palvelemiseksi paremmin kehitämme tietoasiakkaille oman digitaalisen asiointiratkaisun. [Tietotarjottimen](#) kautta asiakkaat pääsevät tutustumaan tietopalveluihimme ja -tuotteisiimme digitaalisessa kanavassa. Kehitämme myös raportointiratkaisua sekä siihen liittyvää palvelua. Tavoitteena on tarjota asiakkaille tietoa entistäkin paremmin ja joustavammin asiakkaan tarpeen mukaan.

¹Tietojen toissijainen käyttö (toisiokäyttö) tarkoittaa, että toiminnassa syntyneitä asiakas- ja rekisteritietoja käytetään muussa kuin siinä ensisijaisessa käyttötarkoituksessa, jonka vuoksi ne on alun perin tallennettu.

Kelan keskeiset tietovarannot

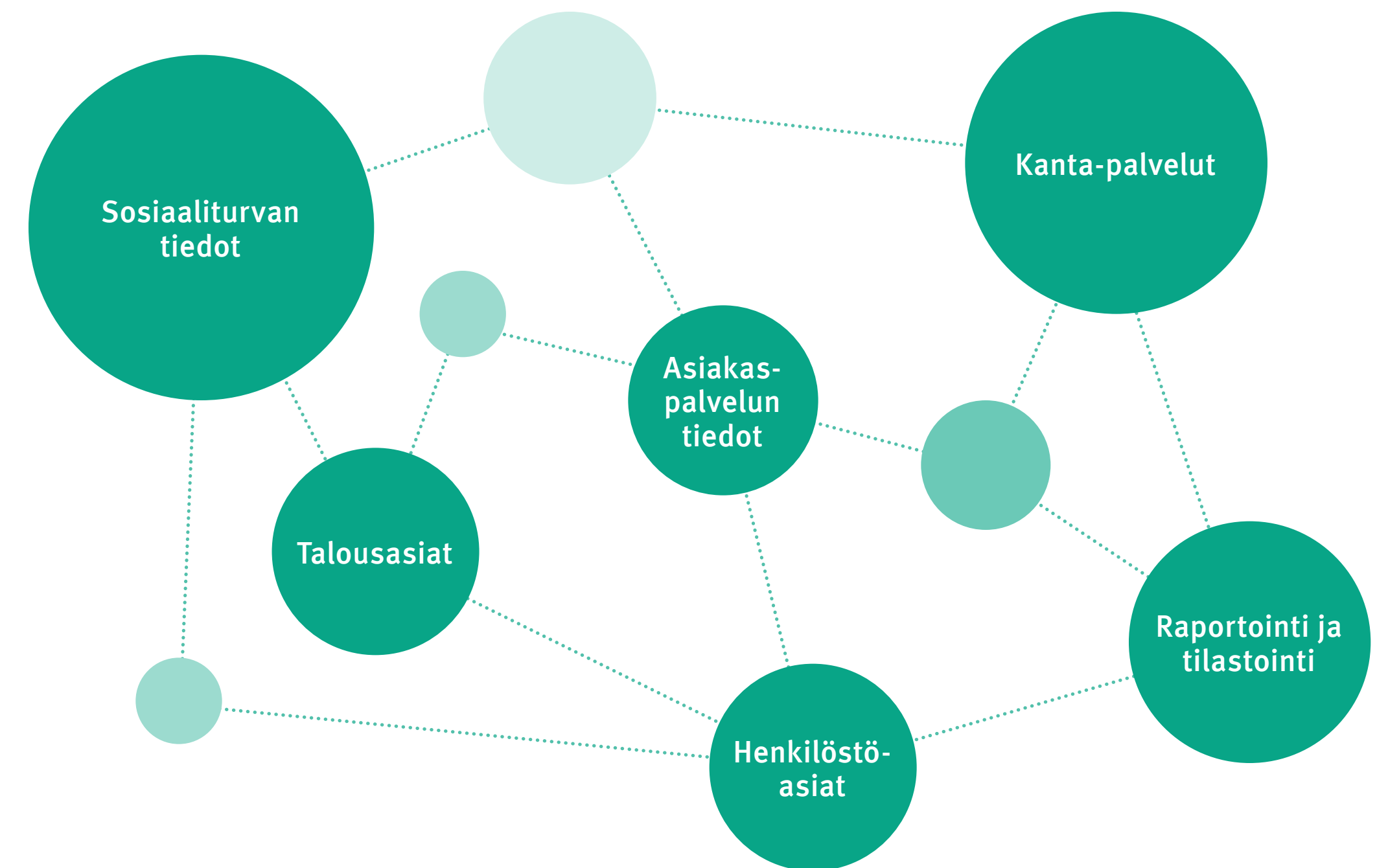
Kelassa on laajoja tietovarantoja, joissa hallitaan sekä sosiaaliturvan toimeenpanoon ja Kelan toimintaan liittyviä tietoja että sosiaali- ja terveydenhuollon kansallisia tietoja. Omassa toiminnassamme muodostuvan tiedon lisäksi vaihdamme tietoja lukuisten yhteistyökumppanien kanssa.

Kelan tietovarannot koostuvat seuraavista tietosisällöistä:

- **Sosiaaliturvan tiedot** sisältävät tiedot Kelan toimeenpanemista sosiaaliturvan etuuksista, esim. kansaeläkkeet, asumisen tuet, opintotuki, perustoimeentulotuki, vammaistuki, kuntoutus ja perhe-etuudet. Tietoja hyödynnetään etuustyön lisäksi tilastoinnissa, tutkimuksessa, raportoinnissa sekä tiedolla johtamisen kautta oman toimintamme kehittämisessä.
- **Kanta-palvelut** sisältävät kansalliset sosiaali- ja terveydenhuollon tiedot, mm. potilastiedon arkiston, sosiaalihuollon asiakastiedon arkiston ja reseptikeskuksen. Kanta-tiedon toissijainen käyttö on mahdollistettu Kanta-tietoalustan avulla (sisältää Kanta-tietovaraston ja Kanta-tietoaltaan). Kanta-tietoja ei siis viedä Kelan tietovarastoon.

- **Asiakaspalvelun tiedot** sisältävät sosiaaliturvan etuuksien käsittelyssä kirjattuja palvelutietoja ja etuustyöhön liittyviä tietoja. Lisäksi tietovaranto sisältää myös ajanvaraustiedot.
- **Talous- ja henkilöstöasioiden tiedot** sisältävät talous- ja henkilöstöasioiden suunnitteluun, ohjeistukseen, johtamiseen ja seurantaan liittyvät tiedot.
- **Raportoinnin ja tilastoinnin tiedot** sisältävät Kelan toimeenpanemien sosiaaliturvaetuuksien tiedot, asiakaspalvelun tiedot sekä talous- ja henkilöstötiedot. Tämä tietovaranto koostuu operatiivisista järjestelmistä kootuista tiedoista, ja tietovarantoa hyödynnetään raportoinnissa, tilastoinnissa, tiedolla johtamisessa ja tutkimuksessa.

Kelan keskeiset tietovarannot

Kansallinen ja kansainvälinen tiedonvaihto

Kelalla on kattavaa tiedonvaihtoa muiden toimijoiden kanssa. Tiedonvaihto perustuu lainsäädäntöön.

Vaihdamme tietoja kansallisella ja kansainvälisellä tasolla etuuksien toimeenpanemiseksi sekä yhteistyökumppanien vastaavia tehtäviä koskevien velvoitteiden täyttämiseksi. Kansainvälinen tiedonvaihto tapahtuu EU:n sosiaaliturva-asetuksen ja sopimusten perusteella.

Kansallinen tiedonvaihto hoidetaan Kelan keskitettyjen tiedonvaihtopalvelujen kautta

Päivittäisessä toiminnassamme etuuksia ratkaistaessa tai asiakaspalvelussa yhteistyökumppaneilta saadut tiedot ovat merkittävässä roolissa. Toiminnan jatkuvuuden takaamiseksi tiedonvaihtopalvelut ja niiden kehittäminen on keskitetty Tietopalvelujen tulosityksikön vastuulle.

Kelan etuustietopalvelu Kelmu

Etuustietojen välityspalvelun avulla välitetään mm. henkilöasiakkaiden etuustietoja yhteistyötahoillemme. Kuntien sosiaali- ja terveystoimen virkailijat voivat katsoa asiakkaan vakuuttamis- tai etuustietoja välityspalvelun avulla. Jatkossa sama palvelu tullaan tarjoamaan hyvinvointialueille.

Rajapintakäyttäjien Kelmu-palvelussa tiedot menevät suoraan integroituna kyselijäorganisaation järjestelmään.

Kelmu-palvelun käyttö perustuu aina sopimukseen ja oikeus katsella sen tarjoamia tietoja lainsäädäntöön.

Sähköisten todistusten välittäminen Kelaan

SALA-vastaanottopalvelun avulla vastaanotetaan terveydenhuollosta Kanta-palvelujen kautta Kelaan välitettyjä sähköisiä lääkärintodistuksia ja -lausuntoja. Palveluun kuuluu lisäksi rakenteisten todistusten ja kansallisten tyylitiedostojen määrittely, joita sote-toimijoiden käytössä olevat potilastietojärjestelmät käyttävät sähköisten todistusten toteutuksessa.

Luovutus- ja vastaanottopalvelut sähköisten sanomien vaihtoon Kelan ja Kelan sidosryhmien välillä

Luovutus- ja vastaanottopalvelut eli Luova tarjoaa teknikan tiedon vaihtoon Kelan ja sen ulkoisten sidosryhmien järjestelmien välillä. Tieto välitetään sähköisinä sanomina, joita kulkee Luovan kautta päivittäin noin 1,5 miljoonaa.

Luova-palvelu toimii ulkoisten ja sisäisten järjestelmien välissä varmistaen, että saapuvat ja lähtevät sanomat liikkuvat oikean ulkoisen ja sisäisen järjestelmän välillä, tarkistaen käyttövaltuudet ja tiedonvaihtotekniikat järjestelmien välisessä liikenteessä.

Valtaosa Kelaan tulevista ja sieltä lähtevistä tiedoista kulkee Luovan kautta. Esimerkiksi apteekkien kyselyt Kelan korvaustiedoista kulkevat Luovan läpi ympäri vuorokauden. Vastaavasti Luovan kautta Kelaan ulospäin kulkevat kaikki etuuksien maksatusaineistot pankeille.

Tulorekisteri parantaa asiakaskokemusta automaation avulla

Kansallinen tulorekisteri on Verohallintoon kuuluvan tulorekisteriviranomaisen ylläpitämä kansallinen sähköinen tietokanta, joka sisältää kattavat tiedot jokaisen kansalaisen palkoista, etuuksista ja eläkkeistä. Palkansaaja saa rekisteristä reaaliaikaisen kokonaiskuvan palkkatiedoistaan 2019 alkaen ja etuudensaaja vuodesta 2021 alkaen.

Käytämme kansallisen tulorekisterin tietoja oman tulorekisterijärjestelmämme avulla. Tulorekisteritiedot ovat olleet ratkaisutyössä käytössä 1.1.2019 alkaen. Hyödynnämme tulorekisteriin ilmoitettuja palkkatietoja ja viemme sinne etuus- sekä eläketietoja. Osa ratkaisustamme on mahdollista tehdä pelkkien tulorekisteritietojen perusteella. Etuuksien ratkaisuperusteet kuitenkin vaikuttavat siihen, pitääkö asiakasta pyytää vielä täydentämään tulorekisteritietojaan.

Kansallisen tiedonvälityksen lukuja vuodelta 2021

- Kelasta työttömyyskassoille välitettiin 1 368 516 ratkaisua (vastauksena 710 556 tietopyyntöön).
- Työttömyyskassoilta Kelaan saatiin 1 738 532 ratkaisua.
- Kelmuun tehtiin käyttöliittymän kautta 5 533 649 kyselyä ja rajapinnan kautta 1 064 049 kyselyä, yhteensä 6 597 698.
- Kela vastaanotti tulorekisteristä palkkatietoilmoituksia 53 351 052 kpl ja etuustietoilmoituksia 64 641 265 kpl, yhteensä 117 992 317 ilmoitusta.

Etuustietoja vaihdetaan kansainvälisesti

Vastaanotamme sähköisesti ulkomaisilta sosiaaliturvalaitoksilta etuusratkaisuissa tarvittavia tietoja. Ulkomaiset sosiaaliturvalaitokset toimittavat vastaavat tiedot myös Eläketurvakeskukselle.

Kansainvälisesti sosiaaliturvatietoa vaihdetaan Euroopan maiden kesken sosiaaliturvan sähköisellä tiedonvaihtojärjestelmällä (EESSI, Electronic Exchange of Social Security Information). Sosiaaliturvatietoja vaihdetaan EESSI-yhteyspisteen kautta. Kela vastaa Suomen yhteyspisteen ylläpidosta.

Lisäksi tietoa vaihdetaan kahdenvälisesti ulkomailla oleskelevien olosuhdemuutoksista, ulkomaisista lisäeläkkeistä sekä ulkomaan vakuutusjaksoista.

Kansainvälisten sosiaaliturvatietosanomien (EESSI-sanomat) lukumäärät

EESSI-sanomat	Määrä
Lähetetyt	190 010
Vastaanotetut sanomat	364 383
Yhteensä	554 393

Tietoa yhteiskunnan hyväksi

Kela tarjoaa erilaisia tiedon toissijaiseen käyttöön perustuvia tietopalveluja asiakkaiden ja yhteiskunnan hyväksi.

Tutkimuspalvelut tuottaa ja tulkitsee tietoa

Tutkimusyksikkömme tuottaa ja tulkitsee tietoa Suomen sosiaaliturvasta ja sen toimivuudesta. Kelassa tutkitaan esimerkiksi perhe-etuuksia, eläkkeitä, työmarkkinoita ja työttömyysetuuksia, sairausvakuutusjärjestelmää, asumisen tukia sekä kuntoutusta. Tutkimusyksikkö kokoaa tietoa myös muiden maiden sosiaaliturvajärjestelmistä ja niiden uudistuksista. Lisäksi

tutkimme Kelan omaa toimintaa, kuten asiakaspalvelua ja Kelaa työyhteisönä.

Kelan tutkimusohjelman 2020–2022 visiona on ”Vaikuttavaa tutkimustietoa sosiaali- ja terveysturvan kehittämiseksi”. Vuonna 2021 tutkimus tuotti yhteensä 12 eri tutkimusjulkaisua, jotka julkaistiin Kelan julkaisusarjoissa. Tutkimusjulkaisujen lisäksi koostamme tiiviitä tietopaketteja eri tutkimusaiheista.

Kelan tilastot antavat tietoa sosiaaliturvasta

Tuottamamme tilastot palvelevat sosiaaliturvan toimeenpanoa, suunnittelua ja tutkimusta. Ne antavat tietoa Kelan hoitaman sosiaaliturvan merkityksestä ihmisten ja perheiden toimeentulolle eri elämäntilanteissa. Kelan tuottamat tilastot väestötilastoa lukuun ottamatta kuuluvat Suomen virallisen tilaston sarjaan (SVT).

Kelasto on Kelan tilastotietokanta. Kelastoon on koottu keskeinen tilastotieto Kelan hoitamasta sosiaaliturvasta. Tilastotietopalvelusta voi lisäksi pyytää valmiita ja räätälöityjä tilastoja Kelan etuuksista ja toiminnasta sekä neuvontaa Kelan tilastoista.

Kela julkaisee toimitettua tilastotietoa painettuna ja pdf-muodossa. Lähes kaikki Kelan tilastojulkaisut ovat ladattavissa [HELDAn digitaalisesta arkistosta](#).

Tutkimusblogin lukukertoja yhteensä

101 600 kpl

Tutkimuksen julkaisuja yhteensä

173 kpl

julkaisuista kotimaisia

117 kpl

kansainvälisiä

56 kpl

vertaisarvioituja

52 kpl

Tilastoraportit

Lataukset yhteensä

234 269 kpl

Etuuksista tehty
tilastotietopyynnöt

Tilastotietopyyntöjä

1 336 kpl

vuonna 2021

Kysytyimmät tilastot aiheittain

Lääkkeet

380 kpl

Eläkkeet

118 kpl

Toimeentulotuki

116 kpl

Tietolupa- ja tietoaineistopalvelut

Luovutamme rekisteritietoja muun muassa tieteelliseen tutkimukseen sosiaali- ja terveystietojen toissijaista käyttöä koskevan lain (toisiolaki, 552/2019) mukaisesti. Tietojen käyttöön tarvitaan lupa. Vastaamme tietojen toissijaiseen käyttöön tarvittavista luvista ja aineistoista silloin, kun lupahakemus koskee toisiolain alaisista tiedoista vain Kelan rekisteritietoja. Findata puolestaan käsittelee myös kaikki Kelan rekisteritietoja koskevat lupahakemukset, jotka koskevat useamman toisiolaissa mainitun rekisterinpitäjän tietoja. Voimme myös luovuttaa tietoa organisaatioille, joilla on lakisääteinen tiedonsaantioikeus. Usein käytettyihin Kelan rekisteritietoihin voi tutustua [Aineistokatalogissa](#). Vuoden 2021 lopussa palvelussa oli tiedot yhteensä 14 eri Kelan aineistosta.

Kelan tietoaineistopyynnöt vuonna 2021

Tietoaineiston tyyppi	Tilaukset (kpl)	Toimitukset (kpl)
Tietolupa- tai erillislakeihin perustuvat	128	134
Kelan sisäiset aineistot	102	102
Lupahakemukset (uudet ja erilaiset muutokset)	42	31

Data Science

Data science -palvelu tarjoaa toimintamme kehittämisen tueksi kehittyneen analytiikan analyyssejä, toteutuksia sekä asiantuntijapalveluita. Palvelua tarjoavien asiantuntijoiden osaaminen keskittyy tilastollisiin, koneoppimisen sekä datatieteen menetelmiin.

Avoin data

Kela on julkaissut avointa dataa [avoindata.fi](#)ssä vuodesta 2021 alkaen. Avoin data on digitaalisessa muodossa olevaa koneluettavaa tietoa, joka on vapaasti käytävissä. Vuoden 2021 lopussa palvelussa oli julkaistu kolme eri Kelan tietoaineistoa. Julkaistujen aineistojen lukumäärää on tarkoitus kasvattaa kattamaan Kelan kaikki etuustilastot.

Kirjasto

Kelan kirjasto on sosiaalialan erikoiskirjasto. Kirjasto palvelee henkilökuntaamme ja ulkopuolisia asiakkaitamme. Kirjaston kokoelmien perusta on sosiaaliturvaa, yhteiskuntapolitiikkaa ja lainsäädäntöä käsittelevä kirjallisuus.

Kanta-palvelut – Suomen sote-digitalisaation kulmakivi

Suomi on kärkimaita terveyden ja hyvinvoinnin sähköisessä tiedonhallinnassa. Kanta on digitaalisten palvelujen kokonaisuus, joka hyödyttää kansalaisia, apteekkeja ja sosiaali- ja terveydenhuoltoa.

Kanta-palveluja kehitetään ja laajennetaan yhteistyössä useiden toimijoiden kanssa. Työssä ovat mukana Kela, Terveyden ja hyvinvoinnin laitos, sosiaali- ja terveysministeriö, Digi- ja väestötietovirasto ja Valvira sekä sote-toimijat, apteekit ja järjestelmätoimittajat. Kela vastaa muun muassa Kanta-palvelujen toimeenpanohankkeiden suunnittelusta ja toteutuksesta sekä viestinnästä ja asiakas- ja sidosryhmäyhteistyöstä. Koordinoimme ja tuemme Kanta-palvelujen käyttöönottoja sekä huolehdimme palvelun käytön aikaisesta asiakasyhteistyöstä.

Omakanta on kansalaisen ikkuna omaan terveystietoihinsa

Omakanta on kansalaisten verkkopalvelu, joka näyttää terveydenhuollon kirjaamia tietoja potilaasta ja hänen lääkityksestään. Omakantaan tulevat näkyviin myös sosiaalipalvelujen käynnit ja tiedot. Palveluun pääsee Kanta-palvelujen verkkopalvelusta. Omakannassa kansalainen näkee mm. omat terveystietonsa ja reseptinsä,

voi pyytää reseptin uusimista sekä tallentaa elinluovutus- ja hoitotahdon. Omakannassa on saatavilla myös EU:n koronatodistus.

Kanta-palvelujen sote-tieto saadaan käyttöön Kanta-tietoalustan avulla

Sosiaali- ja terveydenhuollossa sekä apteekeissa kirjautetut tiedot tallentuvat Kanta-palveluihin, minkä jälkeen ne voidaan Kanta-tietoalustan avulla jalostaa esimerkiksi tieteellisen tutkimuksen ja tiedolla johtamisen käyttöön. Tällä hetkellä Kanta-tietoalustalta löytyvät tiedot lääkemääräyksistä ja -toimituksista sekä osa hyödynnettävissä olevasta potilastiedosta. Jatkossa tietosisältö laajenee kattamaan kaikki potilastiedot ja sosiaalihuollon tiedot.

Kanta-tietoalustan helppokäyttöiseen muotoon jalostettua tietoa voi hyödyntää tutkimuskäytön ja tietojohdamisen lisäksi esimerkiksi tilastoinnissa, kehittämis- ja innovaatiotoiminnassa ja opetuksessa.

Sosiaalihuolto- ja terveystietojen käsittelylle on erittäin tiukat tietosuojavaatimukset. Terveystietojen käsittely on tarkasti säänneltyä, eikä henkilötietoja voi yhdistää tiettyyn henkilöön.

Kanta palvelee myös ulkomailla

Suomessa määrättyjä lääkkeitä voi ostaa myös niiden maiden apteekeista, joissa on valmius toimittaa toisessa maassa määrättyjä sähköisiä reseptejä. Suomalaisella sähköisellä reseptillä lääkkeitä voi ostaa tällä hetkellä Viron, Kroatian ja Portugalin apteekeista. Lisää maita on tulossa mukaan vaiheittain.

EU:n koronatodistus sisältää kolme eri todistusta: todistuksen koronarokotuksesta, todistuksen koronatestituloksesta ja todistuksen sairastetusta koronasta. EU:n koronatodistusta voi käyttää matkustaessa ulkomaille. Kaikki kolme todistusta myös toimivat Suomessa koronapassina.

Kanta-palveluiden lukuja vuodelta 2021

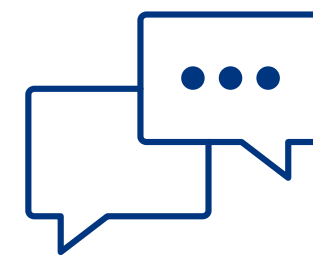
3,8 milj.

Omakanta-käyttäjää

42,4 milj.

Omakannan
kirjautumista

3,4 milj.

reseptien
uusimispyyntöä

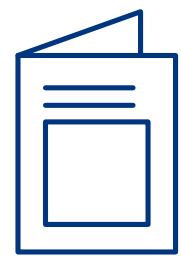
2,7 mrd.

potilasasiakirjaa arkistossa
(kumulatiivisesti)

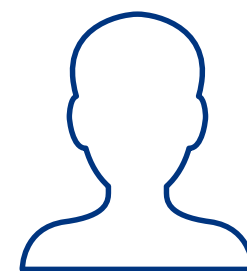
6,4 milj.

eri henkilöstä arkistoitu
terveystietoja
(kumulatiivisesti)

18,5 milj.

asiakirjaa sosiaalihuollon
asiakastiedon arkistossa
(kumulatiivisesti)

688 238

eri henkilöstä arkistoituja
sosiaalihuollon asiakirjoja
(kumulatiivisesti)

27 milj.

sähköistä reseptiä

71 milj.

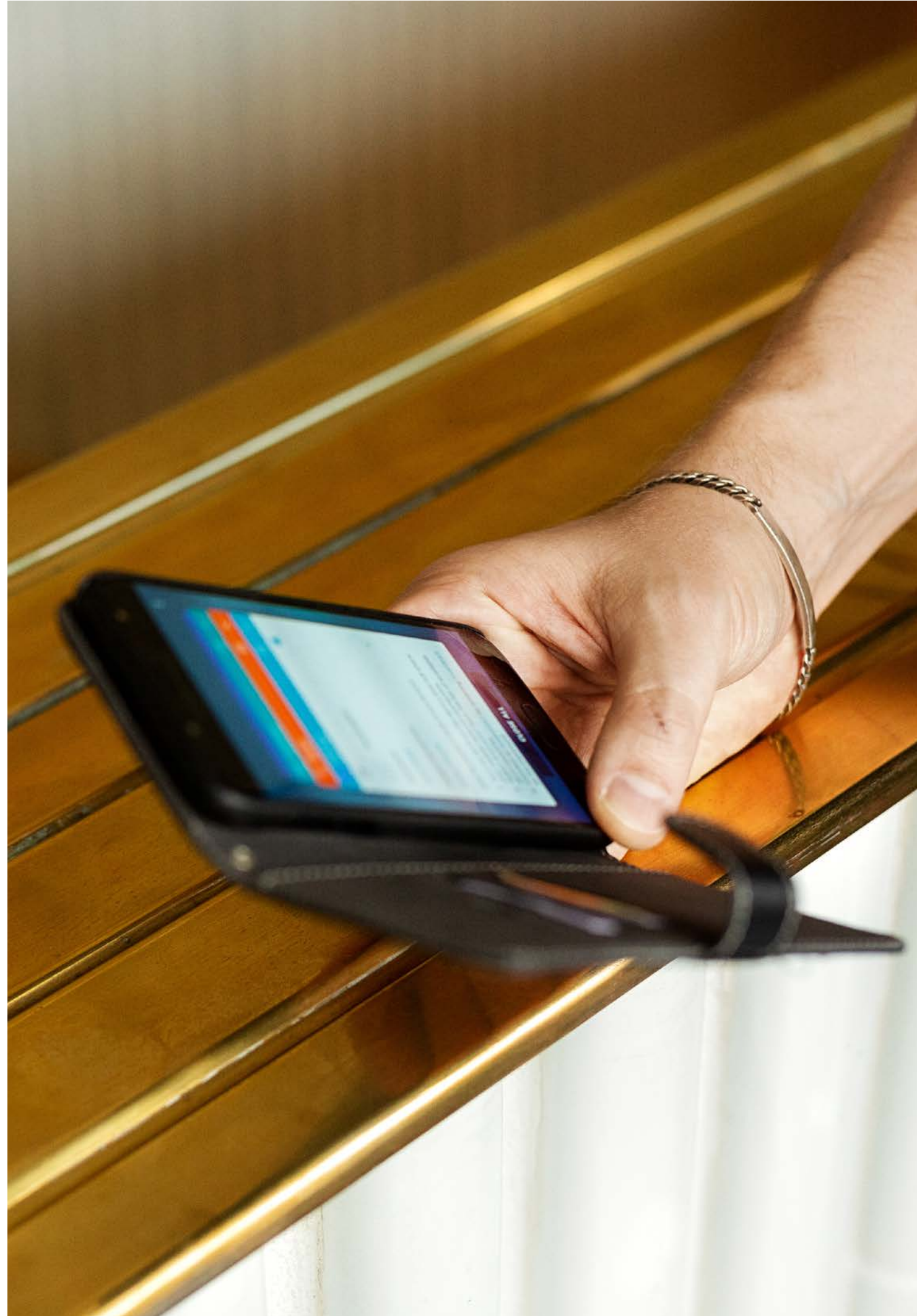
lääketoimitusta

Kanta-palvelujen lukuja vuodelta 2021

Asiakirjoja yhteensä 2021 lopussa	3 060 547 288
--------------------------------------	---------------

Asiakirjoja yhteensä 2021 vuoden alussa	2 503 334 312
--	---------------

Lisäys vuoden 2021 aikana	557 212 976
------------------------------	-------------

Tietotoimintaa käytännössä

Koronapandemian hallinnan keinoksi muodostettiin EU:ssa koronatodistus, jonka Kela tuotti Suomen osalta nopealla aikataululla. Sen avulla mahdollistettiin matkailu sekä palvelujen ja tapahtumien avaaminen pandemian aikana.

Case Koronatodistus

Koronatodistus kansalaisille tutusta Omakannasta

Toteutimme Kanta-palveluihin EU:n koronatodistukset osana THL:n vetämää Koronatodistukset-projektia. THL vastasi projektin toimeenpanosta STM:n ohjauksessa. STM vastasi tarvittavista kansallisista säädösmuutoksista. EU:n koronatodistukset tehtiin EU:n yhteisten vaatimusten mukaisesti ja Kela osallistui aktiivisesti myös EU-tason valmistelutehtäviin.

Projektin alussa tehtiin kansallinen päätös siitä, että Suomen EU-koronatodistukset tulevat osaksi Kanta-palveluja. Kanta-palvelujen jo olemassa olevia rakenteita pystyttiin hyödyntämään toteutuksen pohjana. Lisäksi Omakanta-palvelu, josta kansalainen saa todistukset käyttöönsä, oli jo ennestään monelle tuttu palvelu, mikä puolsi tehtyä ratkaisua.

Valmistelun aikana ilmeni uusia vaatimuksia ja asiakas-
tarpeita. Todistukset tulee pystyä tulostamaan terveydenhuol-
lostäille henkilöille, jotka eivät voi käyttää sähköisiä asioin-
tipalveluita. Toteutimme tähän tarvittavan rajapinnan. Lisäksi
olemme mahdollistaneet rokotustodistusten muodostamisen
tilanteissa, joissa henkilö on saanut koronarokotuksen maas-
sa, joka ei ole mukana EU:n yhteisessä järjestelmässä.

Kela vastaa kansalaisviestinnästä ja kansalaisten asiakaspalvelusta Omakannan osalta. Tuemme kansalaisia Omakannan käyttämisessä ja ohjaamme heidät tarvittaessa

oikean viranomaisen luo. Olemme myös tukeneet sote-am-
matilaisia EU:n koronatodistuksiin liittyen yhdessä THL:n
kanssa.

EU:n koronatodistuksia käytetään myös koronapassina. Koronapassin säännöistä eli ehdoista vastaa THL. Lisäksi THL on toteuttanut tarkastussovelluksen, joita käytetään rajalla ja tarkistettaessa koronatodistuksia koronapassin käyttötilanteissa. THL vastaa tarkastamiseen liittyvistä ohjeista, asiakastuesta ja viestinnästä.

Toimijoiden dataa vertailtiin todistusten laadun parantamiseksi ja käytön laajentamiseksi

Olimme aktiivisesti mukana myös koronatodistusten datan laadun validoinnissa. Tavoitteena oli selvittää ja raportoida, onko data tuotettu todistuksen vaatimusten mukaisesti. Tätä raportointia hyödynnettiin asiakkuuspuolella datan laadun korjaamiseen. Laadun korjaamisen ansiosta mahdollisimman monisuomalainen sai koronatodistuksen ja -passin käyttöönsä. Toimitimme THL:lle dataa, jota verrattiin THL:n rekisteridataan.

Koronatodistuksen kehittämisen myötä potilastietojen laatu näkökulmasta nousi aiempaa enemmän tarkasteluun. Tällä on positiivisia vaikutuksia sosiaali- ja terveystietojen hallinnalle jatkossa.

3,3 milj.

koronarokotustodistusta

92 000

todistusta sairastetusta
koronavirustaudista

452 000

testitulostodistusta

Kelassa tiedot ovat turvassa

Noudatamme kaikessa toiminnassamme huolellisuutta ja varmistamme, että tietosuoja ja tietoturvallisuus toteutuvat. Henkilötietojen käsittely perustuu Kelan lakisääteisten velvoitteiden noudattamiseen.

Jokaisella henkilökisterillämme on tietosuojaseloste, josta saa lisätietoja henkilötietojen käsittelystä. Selosteessa on kerrottu muun muassa tietojen käsittelyn tarkoitus, tietolähteet ja miten kyseiseen rekisteriin tallennettuja tietoja luovutetaan. Lisätietoja Kelaan tallennettujen henkilötietojen suojaamisesta löytyy [Tietosuoja ja henkilötietojen käsittely Kelassa - kela.fi](#).

Turvallisuuden kehittämisen perusta muodostuu Kelan strategisista turvallisuuslinjauksista, joiden valmistelusta Kelan johtoryhmä päätti huhtikuussa 2021. Turvallisuudella tarkoitetaan Kelassa henkilöstön ja asiakkaiden turvallisuudesta huolehtimista, häiriötöntä toimintaa, jatkuvuuden turvaamista ja tiedon, toimitilojen sekä omaisuuden suojaamista.

Suunnitelmallisen turvallisuuden linjauksiin perustuvan kehittämisen tavoitteina on muun muassa:

- Strategisilla turvallisuuslinjauksilla rakennamme tavoitteellisesti Kelan turvallisuuskulttuuria.
- Strategisilla turvallisuuslinjauksilla kehitämme digitaalista ja fyysistä turvallisuutta toisiinsa vaikuttavana kokonaisuutena.

- Monialainen riskienhallinta on Kelan turvallisuustyön perusta ja keskeinen turvallisuusjohtamisen väline.

Digitaalinen turvallisuus on erottamaton osa tätä turvallisuuskehystä. Digitaalinen turvallisuus korostuu Kelan tyyppisessä tietointensiivisessä toimintaympäristössä, jonka toiminnalla on laaja kansallinen vaikutus. Kelan digitaalinen turvallisuus koskee sosiaaliturvan sekä Kanta-palvelujen tuottamisessa käsiteltävien laajojen tietoaaineistojen ja digitaalisten palveluiden luottamuksellisuuden, eheyden ja saatavuuden turvaamista.

Menneen kehittämisikauden painotukset digitaalisen turvallisuuden osalta ottavat laaja-alaisesti kantaa määriteltyihin strategiisiin turvallisuuslinjauksiin. Vuoden 2021 kehittämistyöstä nousseina huomioina esille voidaan nostaa erityisesti riskienhallintaan ja kybertilannekuvan kehittämiseen liittyvät toimenpiteet.

Vuoden alussa käynnistettiin Kelan turvallisuuteen keskittyvä tilannehuonekokeilu, joka hyödynsi Kelan turvallisuusfoorumia. Tilannehuonekokeilussa kehitettiin Kelan turvallisuuden tilannekuvan tuottamista Kelan

johdolle ja säännöllinen raportointi otettiin pysyväksi käytännöksi.

Vuoden 2021 aikana arvioitiin tietoturvan ja tietosuojan hallintajärjestelmät ISO 27001 -tietoturvaluksstandardiin perustuen. Standardin mukaisia hallintajärjestelmiä kehitetään tulevina vuosina.

Tietosuojan vaikutustenarviointien prosessia, ohjeita ja työkaluja aloitettiin kehittämään alkuvuodesta 2021 ja vaikutustenarviointien tekemistä laajennettiin kattamaan uusien käsittelytoimien lisäksi myös käytössä olevat käsittelytoimet. Kelan ja henkilötietojen käsittelijöiden välisistä olemassa olevista sopimuksista käynnistettiin kartoitus, joka jatkuu vuodelle 2022.

Kela osallistui Taisto21-harjoitukseen, jossa harjoitettiin tietosuoja- ja tietoturvaloukkausten hallintaa. Harjoituksen tavoitteena oli kehittää digitaalisen turvallisuuden häiriötilanteiden hallintaa sekä kehittää toiminnan jatkuvuuteen ja varautumiseen liittyviä toimintamalleja. Kela on osallistunut harjoituksiin vuosittain vuodesta 2018 alkaen.

Digitaalisen turvallisuuden kehittämistoimenpiteet painottuvat tulevalle kehityskaudella turvallisuuden

Taisto21-harjoituksen tavoitteena oli kehittää digitaalisen turvallisuuden häiriötilanteiden hallintaa sekä toiminnan jatkuvuuteen ja varautumiseen liittyviä toimintamalleja.

strategisiin linjauksiin, jonka mukaan muun muassa kehitämme ja ylläpidämme kelalaisten turvallisuustaitoja säännöllisellä osaamisen kehittämisellä ja viestinnällä, kehitämme tiedon luokittelua jatkuvassa toiminnassa sekä toimimme aktiivisesti digitaalisen turvallisuuden viranomaisverkostoissa.

Kelan turvallisuuden strategiisiin linjauksiin voi tutustua tarkemmin [kela.fi-sivustolla](#).

Tunnuslukuja – Kelan keskeiset tietovarannot

Sosiaaliturva

Ratkaisut (lkm) etuuksittain	2021
Elatusavun maksuvapautus	14 349
Elatustuki	44 546
Eläketuki	161
Eläkkeensaajan asumistuki	191 601
Eläkkeet	118 394
Erityishoitoraha	8 695
Hoito-oikeus	11 184
Koulumatkatuki	103 072
Kuntoutus	217 300
Kuntoutusraha	92 370
Lapsilisät	86 496
Lastenhoidon tuet	185 471
Lääkkeiden korvausoikeudet	323 741
Lääkkeiden lisäkorvaukset	18 813

Ratkaisut (lkm) etuuksittain	2021
Opintolainavähennys ja -hyvitys	43 773
Opintotukietuudet	312 512
Perhevapaakorvaus	23 236
Perustoimeentulotuki	1 680 201
Sairaanhoitokorvaukset	11 218 681
Sairauspäivärahat	819 985
Sotilasavustus	29 762
Takuueläke	23 196
Työterveyshuolto, työnantajat	48 738
Työterveyshuolto, yrittäjät	52 845
Työttömyysturva	1 170 204
Vakuuttamisasiat	96 872
Vammaisetuudet	119 944
Vanhempainpäivärahat	151 247

Ratkaisut (lkm) etuuksittain	2021
Vuosilomakustannuskorvaus	30 635
Yleinen asumistuki	881 883
Äitiysavustus	47 415
Raportointi- ja tilastointi	2021
Tilastoraportit, lataukset yhteensä	234 269

Taloustiedot

Etuusmaksut saajat / eur	4,5 milj. hlöä / 16,1 mrd. eur
Etuuksien takaisinperinnän kertymä eur	108,6 milj. eur
Etuuksien takaisinperinnän ratkaisut lkm	504 949 kpl

Kanta-palvelut

Tapahumat	2021
Potilastiedot - tallennetut asiakirjat	Kumulatiivisesti 2,7 mrd.
Henkilöiden lkm joista arkistoitu terveystietoja	Kumulatiivisesti 6,4 milj.
Tahdonilmaisut - tallennetut asiakirjat	Kumulatiivisesti 21,7 milj.
Sosiaalihuollon asiakastiedot - tallennetut asiakirjat	Kumulatiivisesti 18,5 milj.
Henkilöiden lkm joista arkistoitu sosiaalihuollon asiakirjoja	Kumulatiivisesti 688 238 hlöä
Asiakirjat	
yhteensä vuoden lopussa	3 060 547 288 kpl
yhteensä vuoden alussa	2 503 334 312 kpl
lisäys vuoden aikana	557 212 976 kpl
Reseptikeskus - kirjoitetut reseptit	n. 27,1 milj.
Lääketoimitukset kirjoitetuista resepteistä	71 milj.

Hyvinvointitiedot	2021
Omatietovarantoon talletetut hyvinvointitietomerkinnät	Kumulatiivisesti 3,7 milj.
Omatietovarannon käyttäjät	Kumulatiivisesti 12 416 käyttäjää
Omatietovarantoon liittyneiden sovellusten määrä	4 kpl
Raportointi- ja tilastointi	2021
Tuotetut aineisto- ja tilastoraportit	1 065 kpl
Aineistokatalogin julkaisut	2 kpl

Tunnuslukuja – Kelan palveluverkon asiointivolyymit 2021

Sosiaaliturva - Kelan palveluverkon asiointivolyymit vuonna 2021

Asiointi Kelan palvelupisteissä	600 000
Asiointi yhteispalvelupisteissä	50 000
Puhelinpalvelussa asiointi	2 milj.
Verkoasiointi*	80 milj.
Postiasiointi***	20 milj.
Suorakorvaus**	35,8 milj.

Kanta-palvelut - Kelan palveluverkon asiointivolyymit vuonna 2021

Omakannan kirjautumiset	42,4 milj.
Omakannan käyttäjät	3,8 milj.
Omakannan käyttäjät kuukausitasolla keskimäärin	1,35 milj.
Omakannan alaikäiset käyttäjät	115 000
Täysi-ikäiset joiden puolesta asioitu Omakannassa valtakirjalla	8 500
Alaikäiset joiden puolesta asioitu Omakannassa huoltajan toimesta	554 000
Reseptien uusimispyynnöt	3,4 milj.

Koronatodistuksen hakeneiden henkilöiden määrä

Koronarokotustodistus	3,3 milj.
Testitulostodistus	92 000
Todistus sairastetusta koronavirustaudista	452 000

*Tunnistautumiset: henkilöasiakkaat, asiointipalvelu (35 milj.), henkilöasiakkaat, Omakanta (42,4 milj.) ja yritys- ja organisaatioasiakkaat (2,6 milj.).

**Asiakkaan saama korvaus suoraan palveluntuottajalla asioidessaan.

***Postiasiointi: Kelan lähettämät kirjeet (14 milj.) ja Kelaan saapuneet skannatut hakemukset ja muut asiakirjat (6,0 milj.)

Tunnuslukuja – Kela tietopalvelujen tuottajana

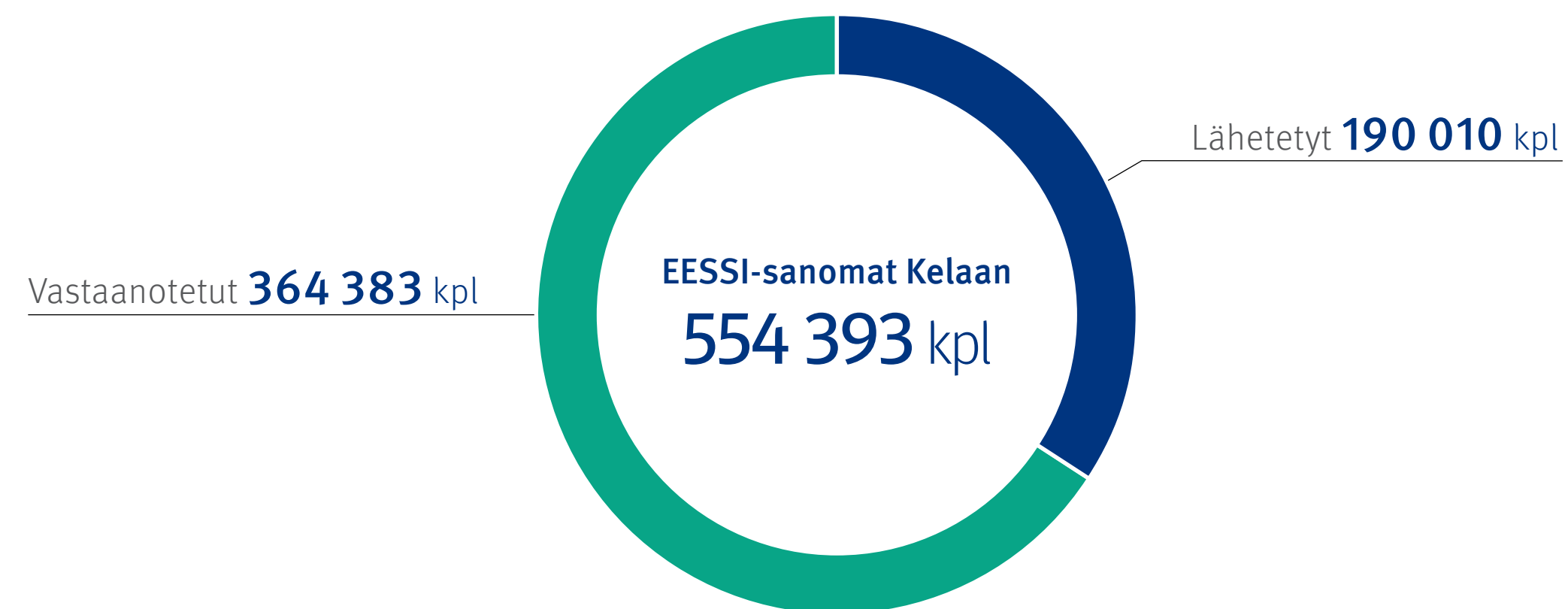
Sosiaaliturvan tietojen ensisijaisen käytön palvelut 2021

Kela vaihtaa tietoja kansallisella ja kansainvälisellä tasolla etuuksien toimeenpanemiseksi sekä yhteistyökumppaniensa vastaavia tehtäviä koskevien velvoitteiden täyttämiseksi. Tietojen hankkiminen Kelaan perustuu muun muassa kansaneläkelakiin. Kansainvälinen tietojenvälitys tapahtuu EU:n sosiaaliturva-asetuksen ja sopimusten perusteella.

Kansainvälinen tiedonvaihto

Sosiaaliturvatietoa vaihdetaan kansainvälisesti Euroopan maiden kesken EESSI*-järjestelmällä.

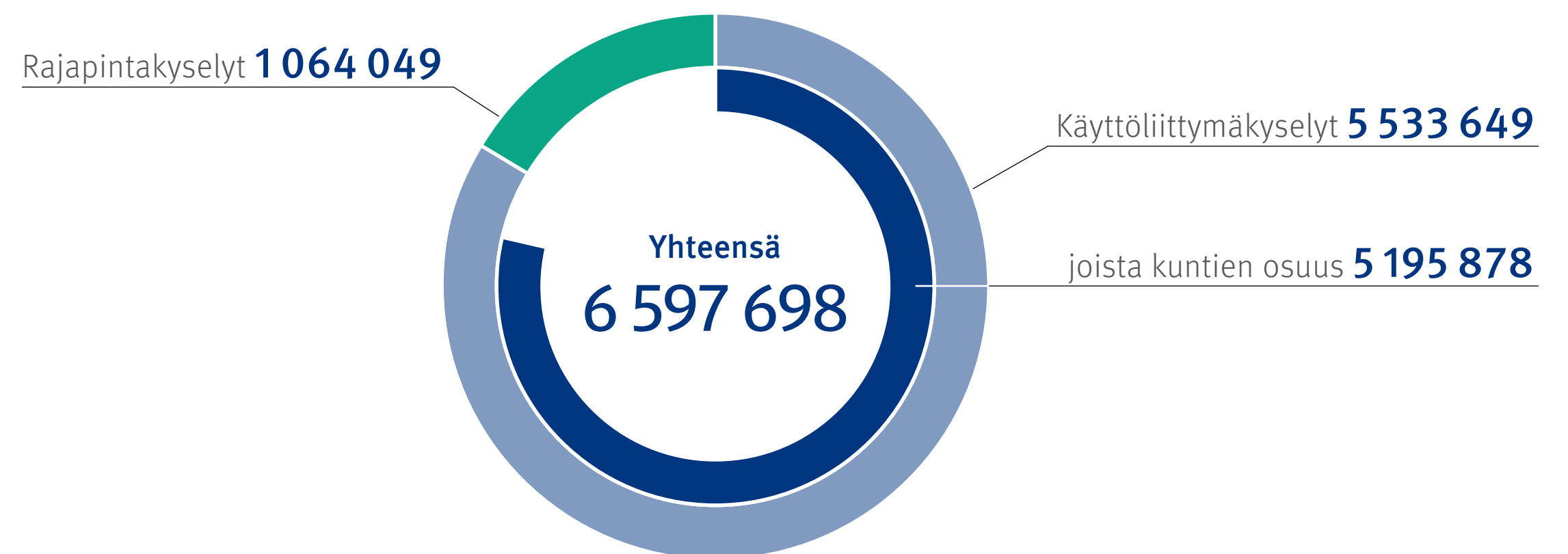
Lisäksi vaihdetaan tietoa kahdenvälisesti ulkomailla oleskelevien olosuhdemuutoksista, ulkomaisista lisäeläkkeistä sekä ulkomaan vakuutusjaksoista

*EESSI = Electronic Exchange of Social Security Information
EESSI-käyttäjälaitokset maksavat Kelalle tiedonvaihdesta, suurimpana maksajana työeläkesektori.

Kelan etuustietopalvelu Kelmu

Tietoa vaihdetaan etuuksista tai niiden käsittelyssä tarvittavista tiedoista.

Luovutus- ja vastaanottopalvelut Luova

Tiedon vaihto Kelan järjestelmien ja sidosryhmien järjestelmien välillä

Sanomia kulkee päivittäin

1,5 milj.

Työttömyyskassojen ja Kelan tiedonvaihto

Työttömyyskassoilta vastaanotetut kassaetuusratkaisut

1 738 532 kpl

Työttömyyskassojen tietopyynnot

710 556 kpl

Työttömyyskassoille välitetty Kelan etuustiedot

1 368 516 kpl

Työeläkealan ja Kelan tiedonvaihto

Kela vastaanottaa työeläkkeisiin liittyviä tietoja, joita tarvitaan etuuksien toimeenpanossa ja luovuttaa työeläkkeiden käsittelyssä tarvittavia tietoja. Tiedonvaihto tapahtuu useilla eri palveluilla, joista Kelmu on yksi.

Kansallisiin asioihin liittyvä tietoliikenne

5,4 milj. sanomaa

Kansainvälisiin asioihin liittyvä tietoliikenne

835 415 sanomaa

Pankkien ja Kelan välinen tiedonvaihto - maksuliikenne

Lähetetyt maksusanomat

49 166 kpl

joissa maksuja yhteensä

39 699 547 kpl

Kelaan potilaan pyynnöstä välitetty sähköiset lääkärintodistukset ja –lausunnot

435 864 kpl

Tulorekisteritietojen tiedonvaihto

Kela hyödyntää tulorekisteriin ilmoitettuja palkkatietoja ja vie sinne etuus- sekä eläketietoja.

Kelan vastaanottamat palkkoja koskevat tulorekisteri-ilmoitukset

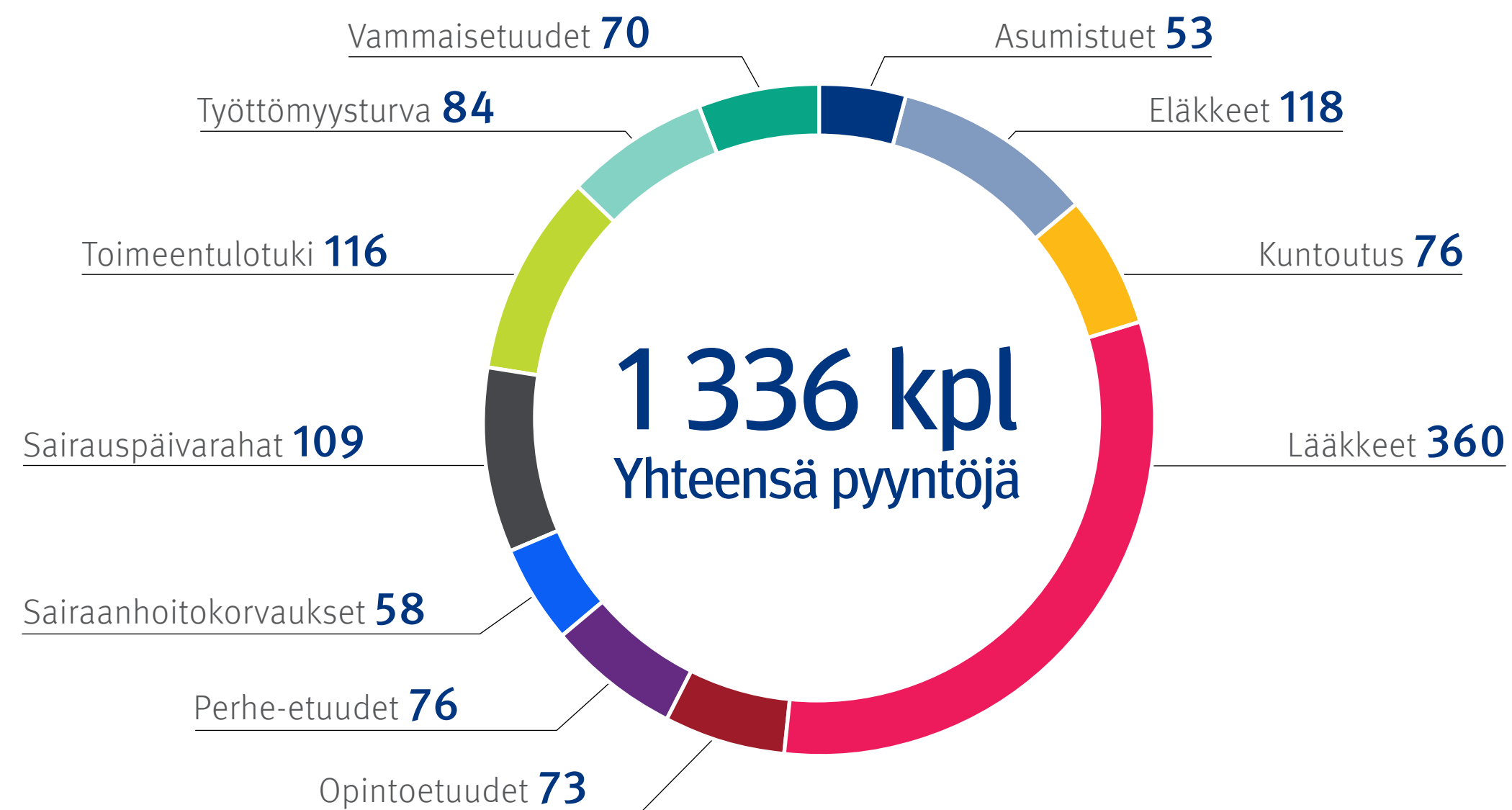
53 351 052 kpl

Kelan vastaanottamat etuustietoilmoitukset

64 641 265 kpl

Sosiaaliturvan tietojen toissijaisen käytön palvelut 2021

Tilastotietopyynnot etuuksittain

Tietolupa- ja tietoaineistopalvelu

Tietolupa- tai erillislakeihin perustuvat

Tilaukset **128** kpl
Toimitukset **134** kpl

Kelan sisäiset aineistot

Tilaukset **102** kpl
Toimitukset **102** kpl

Lupahakemukset

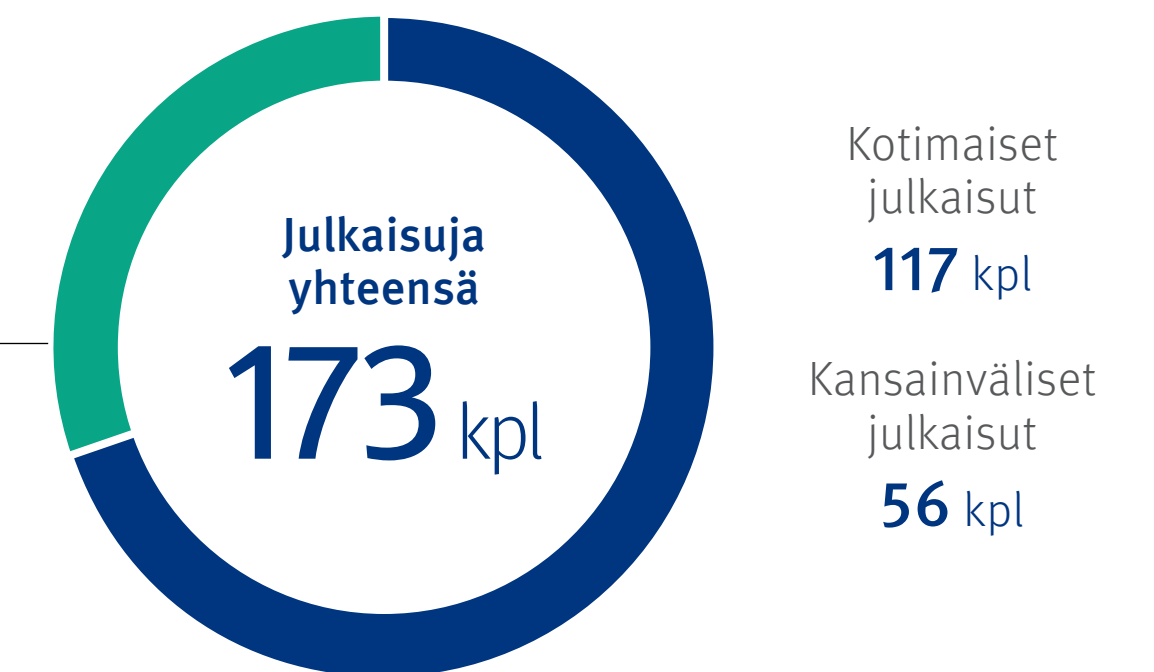
Tilaukset **42** kpl
Toimitukset **31** kpl

Tutkimuspalvelut

Tuotetut tutkimusjulkaisut

joista vertaisarvioituja **52** kpl

Tutkimusblogin lukukerrat
101 600 kpl

Kela.fi
Tietotarjotin.fi